



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Promotor zdrowia
(228202)**

Specjaliści

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Promotor zdrowia (228202)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-018-4 (18)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna



Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>



Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego

26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu.....	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	7
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	8
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	8
3. Opis kompetencji zawodowych	10
3.1. Prowadzenie działań ograniczających zagrożenia zdrowotne Kz1	10
3.2. Organizowanie edukacji zdrowotnej Kz2	11
3.3. Wyznaczanie strategii promocji zdrowia Kz3.....	13
3.4. Kompetencje społeczne KzS	14
4. Profil kompetencji kluczowych	15
5. Słownik	16

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

228202 Promotor zdrowia

Grupa wielka 2 – Specjaliści (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 6).

Grupa elementarna 2282 – Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 2263 Environmental and occupational health and hygiene professionals).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Dział 86. Opieka zdrowotna, Grupa 86.9. Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), oraz głównie wyników badań analitycznych na 15 stanowiskach pracy w 5 przedsiębiorstwach (duże – 2, średnie – 3, w tym usługowe – 2, inne – 3), przeprowadzonych w marcu 2013 r.

Zespół Ekspertki:

- Barbara Mikołajec – Centrum Medyczne w Rybniku,
- Mariola Łodzińska – Samodzielny Wojewódzki Publiczny Zespół Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym w Radomiu,
- Urszula Ziemka – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnie Kozienickie” w Kozienicach,
- Teresa Sagan – ekspert niezależny, były pracownik Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB w Radomiu.

Ewaluatorzy:

- Joanna Kobza – Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach,
- Marzena Mentel – Przychodnia Wielospecjalistyczna w Knurowie.

Recenzenci:

- Jan Krakowiak – Uniwersytet Medyczny w Łodzi,
- Monika Zaremba – Szpital Wojewódzki im. M. Kopernika w Koszalinie.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Urszula Michalska (przewodnicząca) – Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej w Warszawie,
- Ewa Bombała – Ogólnopolskie Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia w Toruniu,
- Elżbieta Nalewczyńska-Kulińska – Federacja Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej w Warszawie.

Data zatwierdzenia:

- 07.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Promotor zdrowia prowadzi działania promujące zdrowie i zdrowy styl życia skierowane do szerokiej grupy społecznej.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Promotor zdrowia podejmuje działania umożliwiające jednostkom i społeczności krzewienie zdrowego stylu życia i tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. Podstawowym celem jego pracy jest aktywizowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz zdrowia, popieranie i rozwijanie postaw prozdrowotnych, rozwijanie wiedzy i umiejętności w promowaniu zdrowia własnego i innych. Wykonuje zadania polegające na: identyfikowaniu zagrożeń zdrowotnych społeczeństwa w regionie; określaniu indywidualnych i społecznych potrzeb zdrowotnych; opracowywaniu, wdrażaniu, realizacji i ewaluacji programów promocji zdrowia związanych z prozdrowotną zmianą zachowań i stylu życia oraz warunków umożliwiających tę zmianę, organizowaniu edukacji zdrowotnej, a także realizowaniu we współpracy z instytucjami, organizacjami państwowymi i społecznymi programów promocji zdrowia. Opracowuje i przekazuje stosownym podmiotom sprawozdania dotyczące zrealizowanych i planowanych programów zdrowotnych.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Promotor zdrowia zatrudniony jest w: instytucjach ochrony zdrowia i opieki medycznej, jednostkach administracji publicznej, instytucjach naukowo-badawczych oraz innych podmiotach zajmujących się promocją zdrowia. Pracuje na stanowiskach: edukatora promocji zdrowia, inspektora, czy instruktora promocji zdrowia lub asystenta. Korzysta z urządzeń biurowych i multimedialnych. Promotor zdrowia pracuje w systemie jednozmianowym od 6 do 8 godzin dziennie, zarówno w pomieszczeniach biurowych, jak i w terenie. Uczestniczy w różnego rodzaju akcjach i spotkaniach, również poza biurem. Promotor zdrowia swoją pracę wykonuje samodzielnie lub w zespołach. Ponosi odpowiedzialność za pracę własną, podległego personelu i zespołu.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Praca promotora zdrowia wymaga umiejętności komunikowania się i budowania dobrych relacji z osobami edukowanymi przez okazywanie szacunku, empatii i autentyczności. Ważna jest umiejętność współpracy w zespole i rozwiązywania problemów. Promotor zdrowia powinien cechować się systematycznością, kreatywnością, zdolnościami organizatorskimi. Ze względu na fakt, iż promotor zdrowia w swojej pracy korzysta z urządzeń biurowych, w tym komputera, znaczne zaburzenia sprawności rąk i zręczności palców mogą stanowić przeciwwskazanie do wykonywania zawodu. Znaczne zaburzenia sprawności narządów zmysłu (wzroku, słuchu) oraz choroby psychiczne uniemożliwiają pracę w zawodzie. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu są duże wady wymowy oraz nieumiejętność precyzyjnego i płynnego wystawiania się, zwłaszcza w sytuacjach wystąpień publicznych.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód promotora zdrowia może być wykonywany przez osobę, która ukończyła studia wyższe pierwszego stopnia o specjalności związanej z promocją zdrowia i edukacją zdrowotną. Zawód promotora zdrowia mogą również wykonywać absolwenci szkół wyższych o profilu medycznym, absolwenci zdrowia publicznego i innych specjalności po ukończeniu studiów podyplomowych z dziedziny promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Promotor zdrowia powinien znać język obcy na poziomie B2.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ walidacji kompetencji

Promotor zdrowia planując swój rozwój zawodowy może ukończyć studia podyplomowe lub kursy w zakresie między innymi: zarządzania ochroną zdrowia, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania projektami, pozyskiwania funduszy unijnych i zarządzania finansami. W związku z intensywnymi kontaktami z ludźmi, mediami, wskazane jest doskonalenie zawodowe z zakresu: public relations, komunikacji interpersonalnej, autoprezentacji. Może także uzyskać tytuł specjalisty w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Organizowanie stanowiska pracy, zgodnie z zasadami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, Kz3, KzS).
- Z2. Identyfikowanie zagrożeń zdrowotnych populacji (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Określanie indywidualnych i społecznych potrzeb zdrowotnych (niezbędne kompetencje: Kz3, KzS).
- Z4. Planowanie i opracowywanie programów promocji zdrowia (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z5. Wdrażanie i ewaluacja programów promocji zdrowia (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z6. Realizowanie we współpracy z instytucjami, organizacjami państwowymi i społecznymi programów zdrowotnych (niezbędne kompetencje: Kz2, Kz3, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Prowadzenie działań ograniczających zagrożenia zdrowotne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z4).
- Kz2 – Organizowanie edukacji zdrowotnej (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z4, Z5, Z6).
- Kz3 – Wyznaczanie strategii promocji zdrowia (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z3, Z6).
- KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z6).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 6** właściwym dla wykształcenia wyższego pierwszego stopnia w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 2 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód promotora zdrowia:

- 1) w zakresie wiedzy: zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, jak również złożone uwarunkowania w prowadzonej działalności z zakresu zagrożeń zdrowotnych, planowania i wdrażania programów promocji zdrowia;

- 2) w zakresie umiejętności: ma umiejętności innowacyjnego wykonywania zadań i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach, samodzielnego planowania własnego uczenia się przez całe życie oraz uzasadniania swojego stanowiska w trakcie komunikowania się z otoczeniem zawodowym podczas prowadzenia działań promujących zdrowie.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z4 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Prowadzenie działań ograniczających zagrożenia zdrowotne Kz1

Wiedza – zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty, teorie, metody, prowadzenia działań ograniczających zagrożenia zdrowotne. Rozumie zależność między indywidualnymi i społecznymi potrzebami zdrowotnymi społeczeństwa, a planowaniem działań promujących zdrowie, w szczególności zna:

- przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas zbierania informacji i przeprowadzania badań;
- metody identyfikacji zagrożeń i problemów zdrowotnych ludności;
- procedury gromadzenia i wykorzystywania informacji w określaniu zagrożeń i potrzeb zdrowotnych;
- ocenę wpływu czynników środowiskowych na występowanie chorób;
- metody zapobiegania niekorzystnym zachowaniom społecznym zagrażającym zdrowiu;
- metody i sposoby korzystania ze statystyki medycznej w identyfikacji zagrożeń zdrowotnych regionu.

Umiejętności – rozpoznaje i definiuje zagrożenia w środowisku życia grupy i jednostki oraz wdraża innowacyjne działania interwencyjne uświadamiające znaczenie profilaktyki oraz promujące zdrowy styl życia, w szczególności potrafi:

- przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas zbierania informacji i przeprowadzania działań ograniczających zagrożenia zdrowotne;
- rozpoznawać i definiować zagrożenia zdrowotne ludności w regionie;
- korzystać z narzędzi badawczych w określeniu zagrożeń zdrowotnych (analizy dokumentacji medycznej, sprawozdań);
- oceniać wpływ czynników środowiskowych na zdrowie grupy, jednostki, w miejscu pracy, nauki i zamieszkania;
- określać uwarunkowania problemów zdrowotnych;
- prowadzić działania interwencyjne uświadamiające społeczeństwo o zagrożeniach zdrowotnych;

- uświadamiać znaczenie profilaktyki pierwotnej, wtórnej i trzeciego stopnia;
- promować zdrowy styl życia za pomocą publikatorów, jak: prasa, radio, telewizja, Internet;
- stosować programy komputerowe w zakresie analizy danych statystycznych.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z4, Z5, Z6 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Organizowanie edukacji zdrowotnej Kz2

Wiedza – zna w zaawansowanym stopniu fakty, teorie, metody, organizowania edukacji zdrowotnej. Rozumie konieczność prowadzenia programów promocji zdrowia we współpracy z instytucjami, organizacjami państwowymi i społecznymi. W tym obszarze pracy w szczególności zna:

- przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas wdrażania programów promocji zdrowia;
- zasady opracowywania, wdrażania i ewaluacji programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- teorie, koncepcje i modele edukacji zdrowotnej etapy działania;
- sposoby ustalania priorytetów działań w zakresie promocji zdrowia jako odpowiedź na lokalne potrzeby zdrowotne;
- zasady finansowania programów promocji zdrowia;

Umiejętności – organizuje edukację zdrowotną na potrzeby środowiska lokalnego, wdraża programy zapobiegające chorobom społecznym, prowadzi szeroko zakrojoną edukację zdrowotną w zmiennych nie w pełni przewidywalnych warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas wdrażania programów promocji zdrowia;
- oceniać poziom wiedzy w zakresie oświaty zdrowotnej w celu określenia potrzeb zdrowotnych w środowisku lokalnym;
- opracowywać, wdrażać i ewaluować programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej z uwzględnieniem potrzeb indywidualnych i grup społecznych;
- dokonywać wyboru modelu i koncepcji w planowaniu edukacji zdrowotnej;

- zasady współdziałania ze środkami masowego przekazu.
- sporządzać kosztorys dla realizowanego programu zdrowotnego;
- współpracować z mediami w zakresie promocji zdrowia i zdrowego stylu życia;
- organizować zajęcia dla różnych grup społecznych promujące zdrowy styl życia (konkursy, wystawy, festyny, olimpiady, pokazy);
- wdrażać i realizować krajowe programy zapobiegania powstawaniu chorób społecznych;
- upowszechniać wiedzę z zakresu promocji zdrowia pracownikom resortów: oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i innym;
- stosować środki dydaktyczne w działaniach edukacyjnych;
- sporządzać sprawozdania z realizacji zadań;
- korzystać z dostępnych środków technicznych;
- prowadzić edukację medialną.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z3, Z6 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz3.

3.3. Wyznaczanie strategii promocji zdrowia Kz3

Wiedza – zna w zaawansowanym stopniu fakty, teorie, metody, wyznaczania strategii promocji zdrowia. Rozumie konieczność współpracy z samorządem lokalnym, dla wspierania środowiska promującego zdrowie. W tym obszarze pracy w szczególności zna:

- przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas wyznaczania strategii promocji zdrowia;
- zasady polityki prozdrowotnej;
- rozwiązania systemowe w Polsce i Unii Europejskiej stosowane w zakresie promocji zdrowia w regionach;
- zasady współpracy z samorządem lokalnym dla ujednolicenia działań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego;
- prowadzenie wielosektorowej działalności w zakresie promocji zdrowia;
- inicjowanie i upowszechnianie ruchu na rzecz „środowiska promującego zdrowie” w społeczności lokalnej;
- marketing i kampanie społeczne w promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- jakość i skuteczność strategii w działaniach promocji zdrowia.

Umiejętności – wykonuje zadania innowacyjne mające na celu upowszechnianie celów strategicznych promocji zdrowia w zmieniających się, nie w pełni przewidywalnych warunkach, planuje rozwój własny przez kształcenie ustawiczne, w szczególności potrafi:

- przestrzegać BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz ergonomii podczas wyznaczania strategii promocji zdrowia;
- wdrażać regionalną politykę zdrowotną w zakresie realizacji promocji zdrowia;
- upowszechniać cele strategiczne Narodowego Programu Zdrowia dla poprawy zdrowia i jakości życia w regionach;
- określać korzystne dla zdrowia warunki pracy, nauki, odpoczynku;
- wzmacniać i organizować inicjatywy społeczne na rzecz tworzenia „środowisk promujących zdrowie”;
- opracowywać strategię promowania zdrowego stylu życia uwzględniającego aktywność fizyczną i zasady zdrowego odżywiania;
- organizować kampanie społeczne, jak ochrona i promocja zdrowia czy działanie na rzecz osób niepełnosprawnych;

- realizować działania na rzecz równego dostępu do świadczeń zdrowotnych i równości w zdrowiu;
- określać zasady współpracy z organizacjami i instytucjami prowadzącymi edukację zdrowotną (stacje sanitarno-epidemiologiczne, administracja samorządowa, PCK, ZHP i inne organizacje promujące zdrowie);
- kontrolować i nadzorować realizację programów oświaty zdrowotnej w środowiskach promujących zdrowie (szkoła, szpital i inne).

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

3.4. Kompetencje społeczne KzS:

- tworzy i rozwija wzorce postępowania w zakresie promowania zdrowia i zdrowego stylu życia,
- podejmuje samodzielne decyzje w zakresie wyboru metod promocji zdrowia jednostki i społeczności,
- przyjmuje odpowiedzialność za skutki swoich działań.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu promotora zdrowia przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).



Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 228202 Promotor zdrowia

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiający porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.